

นักวางแผน และ นักบริหารการศึกษา กับปัญหาเด็กสอบตก ออกกลางคัน

ชาญชัย อาจินสมาจาร

บทความนี้จะอภิปรายถึง
เหตุผลที่ว่า ทำไมเด็กจึงสอบ
ตกออกกลางคันก่อนที่จะเรียน
จบชั้นสูงสุด เช่น เด็กต้องออก
จากโรงเรียนไปก่อนจะจบชั้น
ประถมศึกษาปีที่หก

คำว่า "เด็กสอบตกออก
กลางคัน" ตรงกับภาษาอังกฤษ
ว่า "Drop-Outs" ในบางประเทศ
"Drop-Outs" หมายถึง เด็กที่ไม่
สามารถเรียนให้จบชั้นสูงสุด กล่าว
คือ ต้องออกจากโรงเรียนไปก่อน
แต่ในบางประเทศ คำว่า "Drop-
Outs" หมายถึง เด็กที่จบจากโรง
เรียนประถมศึกษาแล้วไม่สามารถ
เรียนต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ในบางกรณีคำว่า "Drop-Outs"
นั้นไม่เหมาะกับสภาพที่เด็กต้อง
ออกจากโรงเรียนไป เพราะเด็ก
บางคนไม่ได้สอบตก แต่เป็นเพราะ
เหตุผลอย่างอื่น เช่น ถูกโรงเรียน
ให้ออกทั้งนี้เพราะเด็กขาดเรียนเกิน
จำนวนวันที่ทางโรงเรียนกำหนด
หรือเด็กทำผิดกฎระเบียบของโรง
เรียนอย่างร้ายแรง เด็กในลักษณะ
นี้น่าจะใช้คำว่า "Push-Outs"
มากกว่า

ในบทความนี้ เราจะได้กล่าว
ถึงสาเหตุที่เด็กต้องออกจากโรง
เรียนไปกลางคัน โดยแบ่งสาเหตุ
ออกเป็น ๒ ประการคือ

๑. สาเหตุจากภายในโรง
เรียน (in-school causes)

๒. สาเหตุจากภายนอกโรง
เรียน (out-of-school causes)

เราจะต้องเน้นปัญหาเด็ก
สอบตกออกกลางคัน โดยพิจารณา
จากทัศนะต่าง ๆ ตลอดจนทัศนะ
จากนักวางแผน และนักบริหาร
การศึกษา นอกจากนี้ยังต้อง
พิจารณาจากด้านครู ผู้ปกครอง
และเด็ก ๆ ด้วย

๑. ขนาดของเด็กสอบตกออก
กลางคัน

ทั้งนี้เนื่องจากประเทศต่าง ๆ
มีข้อมูลของเด็กสอบตกออกกลาง
คันไม่ละเอียด จึงเป็นการยาก
ลำบากในการให้ตัวเลขที่แน่นอน
เกี่ยวกับจำนวนเด็กสอบตกออก
กลางคัน



ประการแรก ครูใหญ่อาจจะไม่รายงานสถิติของเด็กสอบตกออกกลางคันอย่างถูกต้อง เพราะไม่ต้องการให้คนอื่นเข้าใจว่าโรงเรียนของตนไม่มีประสิทธิภาพ

ประการที่สอง เด็กหลายคนเรียนซ้ำชั้น ประเทศบางประเทศถือว่าเด็กเรียนซ้ำชั้นไม่ใช่เด็กสอบตกออกกลางคัน ในด้านปฏิบัติการเรียนซ้ำชั้นของนักเรียนมีเป็นจำนวนมากถึงแม้ว่าประเทศนั้น ๆ จะมียุทธศาสตร์ให้มีการเลื่อนชั้นโดยอัตโนมัติก็ตาม

ประการที่สาม ภาพของอัตราของเด็กสอบตกออกกลางคันจะถูกปิดบังโดยการย้ายโรงเรียนของนักเรียน

ประการสุดท้าย เด็กสอบตกออกกลางคันที่ได้ออกจากโรงเรียนไปเป็นระยะเวลาหนึ่งอาจจะเข้าเรียนใหม่อีก ดังนั้น การทำสถิติเกี่ยวกับเด็กสอบตกออกกลางคันจึงต้องทำอย่างระมัดระวัง โดยต้องมีการติดตามผลอย่างใกล้ชิด

ตารางที่ ๑ จำนวนนักเรียนที่เรียนอยู่ และนักเรียนสอบตกออกกลางคันในโรงเรียนประถมศึกษา (17 ประเทศกำลังพัฒนา)

ประเทศ	เริ่มในปี	ชั้น	%ของเด็กที่เรียนอยู่	%เด็กสอบตกออกกลางคัน
อัฟกานิสถาน	๑๙๘๐	๘	๕๕	๔๖
บังกลาเทศ	๑๙๘๐	๕	๒๐	๘๐
ภูฏาน	๑๙๗๖	๖	๒๐	๘๐
พม่า	๑๙๗๒	๕	๓๒	๖๘
ฟีจี	๑๙๘๐	๖	๙๐	๑๐
อินเดียน	๑๙๖๙	๕	๔๑	๕๙
อินโดนีเซีย	๑๙๘๐	๖	๖๘	๓๒
อิหร่าน	๑๙๖๙	๖	๗๐	๓๐
เกาหลี	๑๙๘๐	๖	๙๗	๓
มาเลเซีย	๑๙๘๐	๖	๙๗	๓
มองโกเลีย	๑๙๗๗	๕	๙๒	๘
ฟิลิปปินส์	๑๙๗๙	๖	๗๒	๒๘
สิงคโปร์	๑๙๘๐	๖	๙๐	๑๐
ศรีลังกา	๑๙๘๐	๖	๙๑	๙
ไทย	๑๙๗๖	๗	๔๓	๕๗
ฮ่องกง	๑๙๗๘	๖	๙๒	๘
เวียดนาม	๑๙๗๗	๕	๔๖	๕๔

แหล่งที่มา : สถิติจากสำนักงาน Unesco



ในประเทศต่าง ๆ ส่วนใหญ่ อัตราการสอบตกออกกลางคันจะสูงในนักเรียนหญิงมากกว่านักเรียนชาย และจะเป็นสิ่งปกติที่อัตราการสอบตกออกกลางคันจะสูงในชั้นประถมปีที่ ๑ และ ๒ ในเขตชนบทมากกว่าในเขตเมือง เด็กสอบตกออกกลางคันจะมาจากครอบครัวที่ยากจนกว่า และอัตราเด็กสอบตกออกกลางคันจะมีมากในเขตที่ด้อยพัฒนามากกว่า

สถิติระหว่างประเทศที่รวบรวมโดยองค์การยูเนสโก แสดงให้เห็นว่า อัตราการสอบตกออกกลางคันกำลังลดลง สถิติเด็กสอบตกออกกลางคันในเอเชียจะมีน้อยกว่าในแอฟริกา อย่างไรก็ตาม ประเทศที่ต้องการกำจัดอัตราการสอบตกออกกลางคันให้หมดไปก็ต้องใช้เวลาอันยาวนานพอสมควร

๒. อัตราการสอบตกออกกลางคันควรจะถูกลดลงหรือไม่? ถ้าควรเพราะเหตุใด?

ปัญหานี้ควรจะได้รับการพิจารณา

จากทัศนะของฝ่ายต่าง ๆ เช่น นักวางแผน และนักบริหาร ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน

๒.๑. ทัศนะของนักวางแผน และนักบริหาร อัตราการสอบตกออกกลางคันจะสูงในนักเรียนหญิงเด็กในชนบทที่มีรายได้น้อย และเด็กที่อยู่ในเขตที่เสียเปรียบ ทั้งนี้เนื่องจากการเชื่อมระหว่างการศึกษา กับรายได้ เด็กที่ต้องออกจากโรงเรียนในตอนต้นมักจะเป็นเด็กที่มีรายได้น้อยกว่าเด็กที่อยู่ในโรงเรียนยาวนานกว่า เหตุผลหนึ่งถ้าเราต้องการกำจัดอัตราการสอบตกออกกลางคันก็คือการลดความไม่เสมอภาคทางสังคม (social inequalities)

ประการที่สอง เด็กที่ต้องออกจากโรงเรียนไปตั้งแต่ตอนต้น ๆ เป็นเด็กที่ไม่มีทักษะขั้นพื้นฐานของการอ่านออกเขียนได้ หรือการคิดเลขเป็น สิ่งหนึ่งที่บ่งบอกว่าเด็กจะรู้หนังสือและคิดเลขเป็นก็คือเมื่อเด็กได้อยู่ในโรงเรียนอย่างน้อย ๔ ปี ในด้านปฏิบัติเด็กบางคนอาจจะเรียนรู้เร็วกว่า ๔ ปี แต่เด็กบางคนก็อาจจะต้องใช้เวลามากกว่า ๔ ปี

ประการที่สาม นักวางแผน และนักบริหารมักไม่ชอบความสูญเปล่า เพราะมันเป็นสาเหตุของความไร้ประสิทธิภาพและทำให้หน่วยต่อหัวเพิ่มสูงขึ้น ครูได้รับค่าจ้างเท่าเดิมไม่ว่าชั้นเรียนหนึ่งจะมีนักเรียน ๑๕ คน หรือ ๔๐ คน

ประการสุดท้าย ถ้าเด็กต้องออกจากโรงเรียนไปก่อนจะเรียนจบชั้นสูงสุด การทำให้การประถมศึกษาเป็นของทุกคน (universal

primary education) จึงเป็นสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ การที่รัฐบาลประเทศต่าง ๆ ต้องการทำการประถมศึกษาให้เป็นการของทุกคนก็เพื่อกำจัดความไม่เสมอภาค ซึ่งถือว่าการศึกษาเป็นเรื่องของสิทธิของมนุษย์ (human right) และเป็นเรื่องการลงทุน (investment)

๒.๒ ทัศนะของครู ครูหลายคนไม่คิดว่าเด็กสอบตกออกกลางคันเป็นเรื่องของปัญหา ครูคิดว่างานหลักของครูก็คือ สอนหนังสือ

ประการที่สอง ครูบางคนก็ไม่ประสงค์ที่จะให้เด็กเรียนอ่อนหรือเด็กสร้างปัญหาหาโรงเรียน เพราะถ้าเด็กเรียนอ่อนต้องออกจากโรงเรียนไป ผลการเรียนของชั้นเรียนก็จะดีขึ้น ครูก็จะได้รับการยินยอมว่าสอนเด็กได้ผล ถ้าเด็กเรียนอ่อนอยู่ในโรงเรียน ครูก็ต้องสอนซ่อมเสริมทำให้ครูมีภาระมากขึ้น

ประการที่สาม ถ้าหากเด็กเรียนอ่อนต้องออกจากโรงเรียนไป ชั้นเรียนก็จะเล็กลง ภาระงานของครูก็ลดลงไปด้วย

ประสบการณ์แสดงให้เห็นว่า ครูหลาย ๆ คน สามารถช่วยแก้ปัญหาเด็กสอบตกออกกลางคันได้ ถ้านักเรียนและนักวางแผนได้อธิบายให้ครูเห็นถึงความสำคัญ

๒.๓ ทัศนะของผู้ปกครอง ผู้ปกครองทุกคนต้องการสิ่งที่ดีที่สุดจากโรงเรียนสำหรับบุตรหลานของตน ถ้าเขาสามารถรับสิ่งที่ดีที่สุดจากโรงเรียน เขาก็ควรบังคับบุตรหลานให้อยู่ในโรงเรียนเพื่อ

สิ่งเหล่านั้น แต่ผู้ปกครองหลายคนต่างข้องใจในประโยชน์จากการเข้าอยู่ในโรงเรียนของบุตรหลานของตัวเอง เขาอาจคิดว่า หลักสูตรในโรงเรียนอาจจะไม่เหมาะสมหรือเขาอาจคิดว่าเด็กที่จะหางานทำได้ต้องเรียนให้จบอย่างน้อยชั้นมัธยมศึกษา โอกาสของบุตรหลานของคนที่จะเรียนให้ถึงชั้นมัธยมศึกษาคงมีน้อย โดยเฉพาะนักเรียนหญิง ซึ่งมีผู้ปกครองจำนวนมากที่ต้องการให้เด็กผู้หญิงอยู่กับบ้านเพื่อเตรียมตัวเป็นแม่บ้าน และทำงานในบ้านต่อไป

ผู้ปกครองบางคนยังต้องอาศัยแรงงานของเด็กเพื่อช่วยเหลือในการประกอบอาชีพเช่น ทำนาขายของ หรือเลี้ยงน้อง

ประการสุดท้าย ผู้ปกครองส่วนใหญ่มักจะให้ความสนใจต่อความรู้สึกของเด็ก เช่น เด็กไม่ยอมเรียนหนังสือ ผู้ปกครองอาจจะไม่ยับยั้งความรู้สึกดังกล่าวหรือครูต้องการให้เด็กเรียนอ่อนออกจากโรงเรียนไป ผู้ปกครองก็ไม่คัดค้าน

๒.๔ ทักษะของเด็ก บางครั้ง เด็กออกจากโรงเรียนไปเพราะเด็กมีความเบื่อหน่าย หรือเด็กถูกเด็กคนอื่น ๆ รังแก หรือถูกครูทำโทษ โดยปกติแล้วเด็กอยากจะทำอยู่ในโรงเรียนกับเพื่อน ๆ และเรียนหนังสือให้จบ เด็กถูกบังคับให้ออกจากโรงเรียนเพราะความยากจน หรือเป็นความต้องการของครอบครัวเด็ก เช่น การแต่งงานของเด็กหญิง หรือการช่วยเหลืองานที่บ้าน เด็กผู้ชายทำงานในนา

ในเขตเมือง เด็กยากจนจะออกจากโรงเรียนมาเพื่อใช้แรงงานเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว

๓. ทำไมเด็กจึงสอบตกออกกลางคัน : องค์ประกอบจากภายในโรงเรียน

สาเหตุที่ทำให้เด็กสอบตกออกกลางคันมีหลายสาเหตุ มีความซับซ้อน และมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน องค์ประกอบจากภายในโรงเรียนจะง่ายสำหรับการควบคุมโดยเจ้าหน้าที่ทางการศึกษา องค์ประกอบจากภายในโรงเรียนที่สำคัญมีอยู่ ๕ องค์ประกอบคือ

๓.๑ ธรรมชาติและความเหมาะสมของการเรียนการสอน ระบบโรงเรียนจะประสบกับจุดมุ่งหมายขัดแย้ง ๒ จุดมุ่งหมายสำหรับบางคน การประถมศึกษาหมายถึง การศึกษาระดับที่จะนำไปสู่การมัธยมศึกษา และสำหรับบางคนการประถมศึกษาหมายถึง การศึกษาสิ้นสุดไม่มีการต่ออีกแล้ว ดังนั้น ความต้องการของคนสองกลุ่มนี้จึงแตกต่างกัน คนที่ต้องการเรียนต่อจึงต้องการหลักสูตรเชิงวิชาการมากกว่า ส่วนคนที่ไม่ต้องเรียนต่อต้องการเรียนวิชาในแนวที่สามารถนำไปใช้งานได้ เด็กสองกลุ่มนี้เราไม่อาจจะแยกออกเป็นสองระบบเพราะว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องการให้บุตรหลานของตัวเองได้เรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษา ถ้าหากเป็นไปได้ หลักสูตรที่เป็นวิชาการจะได้รับ การเน้นมากกว่า ถึงแม้ว่าคนที่เรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาจะมีจำนวนน้อยก็ตาม จึงกล่าวได้ว่า

หลักสูตรไม่เหมาะสม ไม่สัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมของหมู่บ้าน ในขณะที่รัฐบาลได้ขยายขยายระบบการศึกษาของตัวเองเพื่อทำให้การประถมศึกษาเป็นของทุกคนบรรลุผล ความจำเป็นก็คือ ต้องเปลี่ยนหลักสูตรเพื่อสนองความต้องการของเด็กส่วนใหญ่

๓.๒ นโยบายของรัฐ เกี่ยวกับการให้เด็กออกจากโรงเรียน **ประเทศนี้**ก็เคยมีระเบียบให้เด็กออกจากโรงเรียนถ้าหากเด็กขาดเรียนมากกว่า ๓๐ วัน ติดต่อกันโดยปราศจากเหตุผล ระเบียบดังกล่าวต้องการแก้ปัญหาการขาดเรียน แต่ก็ไม่มีหลักฐานว่าประสบความสำเร็จมากนักน้อยแค่ไหน เด็กสอบตกออกกลางคันจึงกลายเป็นเด็กที่ถูกผลักดันให้ออกไป (Push-Outs) เด็กเหล่านี้จึงถูกปิดประตูสำหรับเขาในบางประเทศ ถ้าหากเด็กแต่งงานก็ไม่ต้องเข้าเรียนโดยปริยาย นโยบายดังกล่าวยังเป็นที่ยังใจกันน้อยและสมควรได้รับการแก้ไข

๓.๓ ปริมาณและคุณภาพของครู ถ้าหากโรงเรียนมีจำนวนครูไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียนหรือครูไม่มาโรงเรียนบ่อย ๆ หรือมาโรงเรียนสายเสมอ สิ่งดังกล่าวจะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย อันจะทำให้เกิดอัตราการสอบตกออกกลางคันสูง นอกจากนี้ ถ้าหากมีการเปลี่ยนครูบ่อย ๆ ก็จะส่งผลเสียให้นักเรียนเช่นเดียวกัน เพราะครูใหม่ย่อมไม่รู้จักพื้นเพเดิมของเด็กในหลาย ๆ ประเทศ ครูโรงเรียนประถมศึกษาจะมีคุณสมบัติโดยได้รับการศึกษา

สามัญมาเพียง ๑๐ ปี แต่ต่อด้วย การฝึกหัดครูอีก ๑ ปี ครูเหล่านี้ จึงมีคุณสมบัติต่ำ การที่จะทำให้ คุณภาพของการศึกษาสูงขึ้น จึงจำเป็นต้องยกมาตรฐานการ ศึกษาของบุคคลเหล่านี้ให้สูงขึ้น ด้วย

๓.๔ เด็กอายุมากและเด็ก เรียนซ้ำชั้น ในชนบทหลาย ๆ แห่ง เด็กสามารถเข้าโรงเรียนได้ในช่วง อายุตั้งแต่ ๕ ปี ถึง ๑๐ ปี เด็กที่เข้า เรียนซ้ำมักจะสามารถออกกลางคัน หลังจากได้เข้าเรียนประมาณ สองสามปี นอกจากนี้ครอบครัว ของเด็กเหล่านี้ยังให้เด็กออกมาช่วย งานบ้าน ความเจริญเติบโตทาง กายและทางจิตของเด็กเหล่านี้จะสูง กว่าเด็กอื่น ๆ ดังนั้น โอกาสจะออก จากโรงเรียนไปจึงมีมาก

นอกจากนี้ ถ้าหากเด็กเหล่านี้ ต้องเรียนซ้ำชั้น อายุของเด็ก เหล่านี้ก็จะยิ่งมากขึ้นในหลาย ๆ ประเทศที่ค่อนข้างยากจนในเอเชีย ได้ การเรียนซ้ำชั้นเฉลี่ยแล้ว ๒๐ เปอร์เซ็นต์ สิ่งดังกล่าว หมายความว่า ถึงแม้เด็กจะเข้าโรงเรียนในตอน อายุต้น ๆ จากผลที่สอบตกและ ต้องเรียนซ้ำชั้นเด็กก็จะมีอายุมาก เช่นเดียวกัน ทำให้ชั้นเรียนมีขนาดใหญ่ขึ้น

การเลื่อนชั้นโดยอัตโนมัติ ไม่ใช่สิ่งที่จะแก้ปัญหาได้โดย อัตโนมัติ แต่ก็เป็นเครื่องช่วยที่มี ยำนาจสูงในการทำให้เด็กได้อยู่ใน โรงเรียน และลดปัญหาชั้นเรียนที่มี เด็กมากเกินไป ทำให้ครูสามารถ ดูแลเด็กได้ทั่วถึง และสามารถ ปรับปรุงประสิทธิภาพของโรง-เรียนได้เป็นนอย่างมากทีเดียว



๓.๕ สภาพของวัสดุและ อุปกรณ์การเรียน นักเรียนส่วนใหญ่จะยอมรับในเครื่องอำนวยความสะดวกในโรงเรียนของเขา ในสภาพที่เป็นอยู่ แต่ถ้ามีห้องเรียน ที่ดีก็อาจจะสะท้อนถึงคุณภาพ ของบทเรียนก็ได้ โต๊ะเรียนม้าที่นั่ง ที่ไม่สะดวกสบายอาจจะทำให้นัก-เรียนขาดความสนใจต่อบทเรียน อันจะทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่ำ

๔. ทำไมเด็กสอบตกออกกลาง คัน : องค์ประกอบจากภายนอกโรงเรียน

องค์ประกอบภายนอกไม่ อาจถูกควบคุมโดยกระทรวงศึกษา ธิการถ่ายด้ายนัก แต่อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่ก็ควรจะได้ตระหนักถึง องค์ประกอบจากภายนอกโรงเรียน ซึ่งกล่าวได้ว่ามีอยู่ ๕ องค์ประกอบ

๔.๑ แรงจูงใจดั้งเดิมสำหรับ การมาโรงเรียน ตามที่ได้กล่าวมาแล้วว่า เด็ก ๆ ได้รับการเสนอแนะ ให้มาโรงเรียนโดยคาดหวังว่า เขาสามารถหางานทำได้ในอนาคต นอกจากนี้ ผู้ปกครองอาจจะส่งเด็ก เข้าโรงเรียนเพราะเห็นว่าคนอื่น ๆ เขาทำกัน

๔.๒ องค์ประกอบพื้นเพ เดิมของทางบ้าน : สถานะทาง

สังคมและเศรษฐกิจ หลักฐานจาก ทุกประเทศในเอเชียและแปซิฟิก แสดงให้เห็นว่า เด็ก ๆ จากครอบครัวที่มีรายได้ต่ำมักจะสอบตกออก กลางคันมากกว่าเด็กที่มาจาก ครอบครัวที่มีรายได้สูง ทั้งนี้เป็น เพราะเด็กยากจนนั้น ผู้ปกครอง ไม่สามารถส่งเสียให้เรียนได้ ในทางตรงกันข้ามเด็กที่มีฐานะดี อาจจะจ้างครูมาสอนพิเศษเพิ่มเติม ให้ที่บ้าน

๔.๓ การขาดแคลนโครงสร้างพื้นฐานชนบท (rural infrastructure) การวิจัยยังแสดงให้เห็นว่า ในพื้นที่ชนบทจะมีเด็ก สอบตกออกกลางคันมากกว่าเด็ก ในชุมชนเมือง ทั้งนี้เป็นเพราะว่า สิ่งที่เด็กชนบทได้เรียนนั้นไม่สัม-พันธ์กับสภาพของชนบท เด็กใน ชนบทยังขาดแคลนหนังสือพิมพ์ และหนังสือ เหล่านี้คือข้อเสียเปรียบ

๔.๔ ระยะทางจากบ้านถึง โรงเรียน ในหลาย ๆ ประเทศ การสร้างโรงเรียนให้อยู่ในบริเวณ ที่เด็กทุกคนสามารถมาถึงโรงเรียน ได้ภายในหนึ่งชั่วโมงนั้นเป็นสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ เด็กที่ต้องเดินทางไกล จากบ้านมายังโรงเรียนย่อมทำให้เกิดความเหน็ดเหนื่อย อันจะส่งผล ต่อการเรียนของนักเรียน

๔.๕ ทุโภชนาการ จากหลักฐานทางการแพทย์ชี้ให้เห็นว่า เด็กที่ได้รับประทานอาหารไม่ถูกหลักโภชนาการย่อมมีผลกระทบบ กระทบต่อสมอง อันจะส่งผลถึง ความสามารถในการเรียน เด็กที่ ได้รับอาหารไม่ถูกต้องตามหลัก โภชนาการมักจะเป็นเด็กสอบตก ออกกลางคัน

๕. นักวางแผนและนักบริหาร ควรจะอย่างไร

๕.๑ สิ่งแรกที่นักวางแผนและนักบริหารควรจะทำก็คือ การสำรวจอัตราเด็กสอบตกออกกลางคัน เจ้าหน้าที่ทางการศึกษาคควรจะศึกษาดูว่า เด็กสอบตกออกกลางคันประเภทไหนมีมากที่สุด อะไรคือสาเหตุ แล้วหาวิธีแก้ปัญหาค

๕.๒ นักวางแผนและนักบริหารจะต้องอธิบายให้ผู้อื่นได้ทราบเกี่ยวกับการลดอัตรา การสอบตกออกกลางคัน ครูเมื่อทราบสาเหตุดังกล่าวแล้วอาจจะเข้าใจและคิดจะแก้ไขปัญหาดังกล่าว การบอกกล่าวให้ผู้อื่นทราบอาจจะทำให้ในรูปของการพิมพ์เป็นเอกสาร ไปสเตอร์ การออกประกาศทางวิทยุ การเขียนบทความลงในหนังสือพิมพ์ หรือการอภิปรายตลอดจนการรณรงค์เป็นกลุ่มเล็ก ๆ

๕.๓ ปรับปรุงคุณภาพของครูให้ดีขึ้น ให้การฝึกอบรมและการศึกษาเพิ่มเติมแก่ครูศึกษานิเทศก์ควรส่งเสริมสนับสนุน และแก้ข้อผิดพลาดของครู

๕.๔ ปรับปรุงหลักสูตร ทำให้เป็นที่น่าสนใจแก่เด็ก ทำให้เด็กอยากเรียน

๕.๕ ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับชุมชน ให้ชุมชนติดตามเด็กขาดเรียน ซึ่งเป็นวิธีที่จะช่วยลดอัตราเด็กสอบตกออกกลางคันได้เป็นอย่างดี

๕.๖ ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานชนบท คือการทำสถิติแสดงให้เห็นว่าอัตราการสอบตกออกกลางคันจะต่ำในเขตที่

เศรษฐกิจได้รับการพัฒนาแล้ว ดังนั้น การปรับปรุงอัตราการสอบตกออกกลางคันวิธีหนึ่งก็คือการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน รัฐบาลจะต้องส่งเสริมการค้าและสร้างห้องสมุดในชุมชนขึ้น

๕.๗ ตั้งโรงเรียนให้ใกล้ศูนย์กลางที่ประชาชนอาศัยอยู่ รัฐบาลจะต้องลดความจำเป็นของเด็ก ๆ ที่ไปโรงเรียนต้องเดินทางเป็นระยะทางไกล วิธีหนึ่งที่จะกำจัดปัญหาดังกล่าวก็คือ การสร้างหอพักให้นักเรียน ส่วนอีกวิธีหนึ่งก็คือ การสร้างโรงเรียนให้ใกล้กับหมู่บ้าน วิธีนี้จะทำให้จำนวนเด็กสมัครเข้าเรียนสูงขึ้น ปัญหาอยู่ที่ว่ารัฐบาลสามารถรับเด็กได้ทั้งหมดหรือไม่

๕.๘ ส่งเสริมให้เด็กมาเข้าโรงเรียน เป็นวิธีการที่รัฐบาลควรพิจารณาถึงนโยบายเกี่ยวกับนักเรียนที่สอบตกออกกลางคัน และมีความประสงค์จะกลับเข้ามาเรียนอีก แต่เมื่อเด็กกลับเข้าโรงเรียนใหม่อายุของเด็กก็จะเกินไปจากอายุมาตรฐาน รัฐบาลควรจะมีมติหยุดในเรื่องดังกล่าว เพราะเด็กเหล่านี้มีแรงจูงใจสูงในการที่จะกลับมาเรียนอีก

๕.๙ จัดบริการสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่เรียนช้าให้ทำผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า เด็กหลายคนต้องสอบตกเพราะเรียนไม่ทันเพื่อน สิ่งดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า รัฐบาลจะต้องจัดให้มีบริการสอนซ่อมเสริมขึ้น ยอมรับในงานพิเศษของครู จัดหางบประมาณเพิ่มเติมและให้การฝึกอบรมแก่ครูเพิ่มขึ้น

๖. สรุป

การกำจัดอัตราการสอบตกออกกลางคันให้หมดไปอย่างเด็ดขาดย่อมเป็นสิ่งที่ยากมาก แม้แต่ในประเทศอุตสาหกรรมอย่าง ฮอลแลนด์ สวิตเซอร์แลนด์ อเมริกา และอังกฤษ ก็ยังมีเด็กขาดเรียน ผู้เขียนอยากจะทำให้เห็นว่าการสอบตกออกกลางคันเป็นการแก้ปัญหา มากกว่าจะเป็นตัวปัญหา รัฐบาลจะต้องตระหนักถึงเรื่องนี้ก่อนที่จะประกาศกฎหมายการศึกษาภาคบังคับ รัฐบาลควรทำให้ระบบการศึกษาเป็นสิ่งที่ดึงดูดใจให้ทุกคนอยากจะเข้าโรงเรียน ปัญหาการให้เด็กออกจากโรงเรียนก็จะไม่เกิดขึ้น

การทำให้การประถมศึกษาเป็นของทุกคนย่อมมีเหตุทั้งในเชิงสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง และก็ได้นำเนินการในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย และแปซิฟิก ดังนั้น นักวางแผนและนักบริหารควรจะพิจารณาข้อเสนอแนะของบทความดังกล่าว และพยายามดำเนินการเพื่อใช้มาตรการเสริมและป้องกันในการแก้ปัญหาของตัวเอง. □

เอกสารอ้างอิง

Unesco Regional Office for Education in Asia and the Pacific, Training Modules in Micro-level Educational Planning and Management, Bangkok, 1985